

A „KELET” előfizetési díja:
Videkre postán vagy helyben házhoz hordva
Egy évre 16 frt.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

A „Kelet” minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:
Főér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Nehány szó b. Kemény Gábor közgazdasági programjáról.

X.
(Gr. Sch. Gy.) Tagadhatlan, hogy a mar-
hatenyésztés az erdélyi részeken a legnagyobb
fontossággal bír, mit a miniszter ur is elis-
mer körlevelében.

Azonban senki sem fogja állíthatni, a
ki viszonyainkat ismeri, hogy észszerű mar-
hatenyésztés nálunk a jelen állapotok között
lehetőséges volna.

Jelenleg uralkodó mezőgazdasági viszony-
nyaink, a tulhajtott kukorica- és gabonater-
meléssel kapcsolatban és az ezekkel egybe-
függő ugarrendszer, lehetetlenné teszik, hogy
a húst nálunk nagyobb számú consumens fo-
gyassza. A jobban hízlalt vagy táplált marha,
épen ez oknál fogva kivitelt Budapestre és
Bécsbe, a rosszabb pedig itt fogyasztatik el
nálunk, sőt a délkeleti erdélyi részek már nem
is idevaló, hanem romániai marhára vannak
utalva, míg az ezen részekben hízlalt jobb
marha szintén Budapestre és Bécsbe hajtatik.

Másfelől nincsenek kifejlődve oly ipar-
ágak, melyek a marhahúsnak fogyasztásra nem
alkalmas részeit fel tudják dolgozni. Innen a
nyers hús exportja sem lehetséges; mert hát
mit csinálunk mi a bőrről, csontokról, szá-
ruival, körömmel és vérről, ha azoknak sem
ipari feldolgozása, sem kelete nincs bizto-
sítva?!

Egyébiránt nagy huszfogyasztás aligha
fejlődhetik ki nálunk mindaddig, míg a tör-
kökből csaknem egyedüli tápláléka a népes-
ség túlnyomó nagy részének és a míg legelő-
gazdasági rendszerünk a valószínű földmívelés
és ipar kifejlődésének útját állja.

Ha marhatenyésztésünket helyes irány-
ban akarjuk fejleszteni, nemcsak az exportra
kell azt baszroznunk, hanem nagyobb piacot
kell számára teremtenünk a belföldön is, s
arra kell törekednünk, hogy a marhát hús-
előállítás táplálékká, vagy még helyesebben
sz

téke 150.000 forintot növekednek, a mi pedig nem megvetendő összeg. Ezzel szemben ha a reálfordítandó költséget, mi körülbelül 40.000 forintot, levonjuk, még mindig marad 110.000 forint téke, értékelkedés, pedig a képzelhető legcsekélyebb számítást tettük az értékelkedésre nézve. Hát még a racionalisabb gazdálkodhatóság egy ily szorgalmas és munkás gazdaközösségnél, mint a miénk, mekkora előhaladással kecsegtet.

Föl kell tehát karolni minden törekvő gazdának a birtokrendezés eszméjét, s azt városunk minden rangú és rendű polgárai közt terjeszteni s érlelni, hogy kivitele minél kevesebb akadályba ütközzék.

A forduló rendszerre való visszatérésre még csak gondolni sem szabad, mert az ugar által a birtok majdnem egyharmada marad művelésen kívül s így jövedelme hiányával, holott azon területért is épp úgy kell a közterheket hordozni, mint a mely termést hoz, ezen kívül a földnek jogos szabad használatára elibe, haladási törekvéssünk daczára új nehézséget gördítünk. Némely gazda azon állítására, „hogy a földnek pihenni kell s ugar alatt trágyáztatni” ellenjavaslatul azt hozom fel, hogy nincs egy gazda sem, kinek marha-létszáma birtokálói arányban állana, (pedig kellene, hogy álljon) hogy birtokának harmadát képes lenne egyszerre trágyázni, tehát csak annyit kell ugarra fennhagyni, mennyit képes meg is trágyázni, a többi mind földelemzést, és pedig forduló rendszerrel elérhetetlen.

Nem hiszem, hogy a birtokrendezés Kolozsvár határára törvényes akadályba ütköznék, hol annyi értelmes és felvilágosult gazda van, kiknek legnagyobb része bizonyosan hajlandó fogja, s kiknek birtokukhoz, ha az 1872-ben kiadott miniszteri rendelet 4. §. intézkedése szerint, a község, egyházak, iskolák, kórház, közalapítványok s közjogi testületek birtokát hozzáfűszámitják, a szükséges egyhamarot ki ne tegye.

Nem sérti egy okserűleg keresztül vitt birtok rendezés még a külön tanyával bíró birtokok érdekét sem, mert ezeknek jogát az 1871-ik törvény LIV-ik cikke 21-ik §-a eléggé biztosítja, sőt még előnyben részesülhetnek, mennyiben még létezhetné szétszort földjeiket is azokkal egyesíthetik.

hölgyközönség jelenlétében. Tagok nem sokan voltak jelen. Az elnöki helyet Lukács Mór foglalta el. — Gróf Zichy Géza két költeményét: „Az anya karácsonytája” s „Az angyal ember” címűeket olvasta fel, szövegfoglaló. Az utóbbi egy szerencsés kivétel allegória, melyet a közönség élénken megtapsolt. Utána Bartalus István lépett a felolvasó asztalhoz „A hangszerekről” című értekezését olvasván fel. Bartalus a hangszeres történetének megírását már évek előtt megkezdte, két nagyobb része már megjelent s a felolvasás tanulmánya harmadik részét képezi, melyben elmondja a fuvola alakulási fázisait, mythológiáját, történetét (a kínaiaknál, sém népeknél, különösen a zsidóknál), neveit és módosulásait különböző népeknél, de nem eléggé vonzó módon és pongyola stílusban.

Lánya tapsok után Gyulai Pál lépett a felolvasó asztalhoz, Vargha Gyula költeményét mutatóval be, körülbelül a kis előbeszédével: „Néhány költeményt lesz szerencsém felolvasni a fiatal költőtől, a ki talán egy kissé szűk körben mozog, de érteit sok bensőséggel és szép formában tudja kifejezni. Először husz dalt fogok felolvasni, melyek egy kis ciklust alkotnak, egy kis szerelmi regényt, a fiatal szív szokott szerelmi regényét: ábrándot, szerelmet és csalódást. Nagyonbízott kisebb dalok, melyek hol a görög epigrammák fordulatára, hol heinei érre, hol a magyar népdalok egyszerű naiv hangjaira emlékeztetnek. Ezután a fiatal költőnek három nagyobb lírai költeményét olvasom fel s hájtom, hogy a szép remények, melyeket a kísérletek méltán a széphez bennünk, idővel teljesedjenek.” — A fiatal költőt ismerjük már a „Budapesti Szemlé”-ből, hol néhány csinos dala jelent meg, melyek költői hivatását igazolják. — Nem énekel nagyhangú dolgokat, költeményei üde apróságok, szívének sobajai, vágyai, családiasított itt-ott szelid humorral vegyülnek. Élénk érzéke van a dal formájára iránt. Nyelve tiszta egyszerű, mint a népdalé. A husz kis dalt a közönség élénken megtapsolta. Gyulai a dalok után még Vargha három nagyobb költeményét olvasta fel, melyek közül „Az öreg méhes” tetszett leginkább.

Ezután a folyó ügyek következtek. Greguss bejelenté, hogy a huszonöt aranyos humoros költői pályázatra 42 pályamű érkezett s valamenny

Legujabb zeneművek.

Épen most jelent meg és kiváltképen

Stein János

könyv- és zeneműkereskedésében

Kolozsvárt kapható:

Négy kedvelt népdal.

1. Ritka, ritka, ritka búza.
2. Minden este furulyázok sokáig.
(Sarkon van a Buza János korcsmája).
3. Békot vertem.
(Temetőben láttalak meg).
4. Sötét az éj.

Énekhangra zongora kísérettel alkalmazta HUBER SÁNDOR.
Ára 80 kr.

Logász (Softa) négyes.

Zongorára szerző ELLENBOGEN ADOLF. Ára 60 kr.

Első ábránd magyar dalok felett.

1. Repülj feckém ablakára.
2. Ezt a kerek erdőt járom én.

Zongora kísérettel hegedűre szerző HUBER KÁROLY.

Ára 1 fnt 50 kr.

Második ábránd magyar dalok felett.

1. Befutta az utat a hó.
2. Hej be szennyess ez a maga kendője.
3. Sötét az éj, messze van még a reggel.
4. Szőke legény piros barna leány.

Zongora kísérettel hegedűre szerző HUBER KÁROLY.

Ára 1 fnt 50 kr.

Harmadik ábránd magyar dalok felett.

1. Lehullott a rezgő nyárfa arany színű levele.
2. Búra, búra bubánatra születtem.
3. Fáj a szívem, fáj a lelkem.

Zongora kísérettel hegedűre szerző HUBER KÁROLY.

Ára 1 fnt 50 kr.

Ugyancsak

Most jelent meg és kapható

STEIN JÁNOS

könyv- és zeneműkereskedésében

Kolozsvárt.